

PALVELUKUVAUS AVOTYÖTOIMINNAN RAKENNUS- JA KIINTEISTÖRYHMIEN TOIMINNASTA

Tämä palvelukuvaus koskee Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmiä, joiden yhteistyökumppanina toimii kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuuden liikuntapaikat.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala eli Kuva tukee kaupunkilaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta ja sivistystä. Toimiala koostuu kolmesta kokonaisuudesta: kulttuuri, liikunta ja nuoriso.

Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa liikunnasta ja liikuntapolitiikasta sekä liikunnan järjestämisestä ja liikuntapaikoista sekä leirintäalueesta. Liikuntapalvelukokonaisuudessa on kolme palvelua: liikuntaan aktivointi, liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut. Liikuntapaikat-palvelu huolehtii sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen hoitamisesta ja niiden palveluista.

Liikuntapaikat- palvelun yksiköt ovat itäinen alueyksikkö, läntinen alueyksikkö ja pohjoinen alueyksikkö.

Ulkoilupalvelut huolehtii ulkoilu- ja leirintäalueiden, reittien ja lähiliikuntapaikkojen hoitamisesta ja palveluista sekä merellisistä palveluista.

Liikuntapaikat -palvelun yksiköiden ja ulkoilupalvelut yksikön leirintäalueiden yhteistyö Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmien kanssa on molempia osapuolia hyödyntävää. Tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia ja työllistymistä edistäviä työtehtäviä kuntoutujille ja vaikuttaa siten Helsingin kaupungin pitkäaikaistyöttömyyteen ja sen aiheuttamiin aineellisiin ja aineettomiin ongelmiin ja kustannuksiin kaupunki- ja yksilötasoilla.

Tässä yhteistyössä liikuntapalvelut/ liikuntapaikkojen rooli on huolehtia toiminnasta syntyvien kustannusten rahoittamisesta. Konkreettiset työkohteet, suoritettavat työt ja tehtävät Avotyötoiminnan ryhmille toimintapuitteineen osoittaa liikuntapaikkojen alueyksikön vastuhenkilö. Työsuorituksista ja töiden johtamisesta vastaa Sotepen Avotyötoiminnan työnjohtajat.

Tavoitteena on toimia avoimesti ja luottamuksellisesti, noudattaa sovittuja yhteistyökäytäntöjä sekä tarkistaa ja kehittää toimintaa säännöllisesti.

Palvelukuvauksessa tarkastellaan Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan, liikuntapalvelut/ liikuntapaikat yhteistoimintaa Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnassa. Rakennus- ja kiinteistöryhmät työskentelevät liikuntapaikkojen alueyksiköiden hallintaan kuuluvissa kohteissa, joiden ylläpidosta vastaa Liikuntapaikat. Palvelukuvauksessa käydään läpi liikuntapaikkojen sekä Avotyötoiminnan roolit, vastuut ja toiminnan periaatteet.

Toimintaa tarkastellaan kuntouttavan työtoimintalain (L189/2001) sekä sosiaalihuoltolain (L1301/2014) ja työllistymistä edistävän toiminnan toimeenpanon, rahoituksen ja resurssien käytön näkökulmasta. Keskeisessä roolissa on myös työturvallisuus, johon vastataan työnjohdon

opastuksen, valvonnan ja jatkuvan läsnäolon avulla sekä järjestämällä ryhmien käyttöön ajanmukaiset ja turvalliset työvälineet ja toimitilat.

Vaikuttamiskeinot pitkäaikaistyöttömyyteen ovat entistä enemmän kunnissa. Helsingin kaupunki asettaa vuosittain määrällisiä tavoitteita työllistymistä edistävään toimintaan. Koko Stadin työtoiminnan kuntouttavan työtoiminnan määrällisenä tavoitteena on 1800 henkilön osallistuminen työtoimintaan kalenterivuoden aikana. Tavoitteella pyritään vähentämään myös kaupungin työmarkkinatukikustannuksia. Avotyötoiminnassa ja työkohteiden mahdollistamisessa korostuu toimialojen välinen yhteistyö. Voimavarat yhdistämällä tuotetaan monenlaista hyötyä ja palveluita kaupunkilaisille ja samalla voidaan vaikuttaa työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin.

Sisällys

<u>1. Avotyötoiminta Helsingissä – toimialat Rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnan järjestäjinä</u>	<u>2</u>
<u>1.1 Avotyötoiminnan rooli työllistymistä edistävien palvelujen tuottamisessa – tarkasteltavana Avotyötoiminnan Rakennus- ja kiinteistöryhmät</u>	<u>3</u>
<u>2. Avotyötoimintaa ohjaava lainsäädäntö</u>	<u>5</u>
<u>2.2 Kuntouttava työtoiminta (L189/2001) on kuntaa velvoittava lakisääteinen tehtävä</u>	<u>5</u>
<u>2.2 Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta</u>	<u>5</u>
<u>2.3 Oma- ja valvontasuunnitelma</u>	<u>6</u>
<u>3. Liikuntapaikat palvelukokonaisuuden rooli Rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnan järjestämisessä</u>	<u>6</u>
<u>4. Liikuntapaikat Avotyötoiminnan työmaapalveluiden sekä työkohteiden ja töiden järjestäjänä</u>	<u>8</u>
<u>4.1 Työmaapalveluiden järjestäminen</u>	<u>8</u>
<u>4.2 Liikuntapaikat työmaakohteiden ja töiden järjestäjänä</u>	<u>8</u>
<u>4.3 Yhteistyö Avotyötoiminnan ja Liikuntapaikkojen alueyksiköiden välillä</u>	<u>9</u>
<u>5. Työturvallisuus, vaadittavat luvat ja koulutukset</u>	<u>10</u>
<u>6. Toimialojen väliset yhteistyökäytännöt ja toiminnan seuranta</u>	<u>11</u>
<u>7. Toimialojen vastuuhenkilöt ja palvelukuvauksen tarkoitus</u>	<u>12</u>
<u>8. Seuranta</u>	<u>13</u>
<u>9. Liikuntapalveluiden organisaatio</u>	<u>13</u>
<u>9.1 liite 1. kalustokuvaus</u>	<u>14</u>
<u>9.2 liite 2 Avotyötoiminnan Liikuntapaikkojen alueyksiköt/ ryhmän asiakaspaikkamäärä</u>	<u>14</u>

1. Avotyötoiminta Helsingissä – toimialat rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnan järjestäjinä

1.1 Avotyötoiminnan rooli työllistymistä edistävien palvelujen tuottamisessa – tarkasteltavana Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmät

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Avotyötoiminta tuottaa työllistymistä edistäviä sosiaalisen kuntoutuksen palveluja Helsingin kuntakokeilun, sosiaalisen kuntoutuksen ja aikuissosiaalityön pitkäaikaistyöttömille asiakkaille. Avotyötoiminta huolehtii yhteistyöstä ja toiminnan kehittämisestä työkohteita järjestävien toimialojen, sotepen palveluyksiköiden, Helsingin työllisyyspalvelujen ja TE-hallinnon kanssa.

Helsingin kaupunki vakuuttaa kaikki työtoimintaan osallistuvat asiakkaat. Avotyötoiminta vastaa yhdessä Sotepen hallinnon toimistopalvelujen kanssa vakuutukseen liittyvistä käytännöistä ja yhteistyöstä vakuutuslaitoksen kanssa. Tapaturmatilanteita varten on toimistopalvelujen ohje, jonka päivittämisestä ja toimeenpanosta vastaa toimistopalvelut yhdessä Avotyötoiminnan hallinnon ja työtoimintapaikan työnjohtajan kanssa. Avotyötoiminnan työnjohtajan tehtävän vaativuusarviointikuvauksessa (TVA) mainitaan merkittävästä työturvallisuusvastuusta, jonka aiheuttaa toisaalta vaativa toimintaympäristö mutta ennen kaikkea eritasoisten kuntoutujien kyvystä vastaanottaa ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä ja turvallista työtapaa työtehtävissään. Myös Avotyötoiminnan johtajan ja vastaavan työnjohtajan tehtävän vaativuusarviointikuvauksiin (TVA) sisältyy merkittävä työturvallisuusvastuu.

Avotyötoiminnassa kuntoutus on työssä tapahtuvaa työelämävalmiuksia lisäävää, arjen hallintaa parantavaa ja muuta kuntoutusta tukevaa työtoimintaa. Avotyötoiminnan kuntoutuspalvelut jakautuvat:

- kuntouttavaan työtoimintaan
- sosiaalihuoltolain mukaiseen työtoimintaan
- vapautumisvaiheessa olevien Suomenlinnan vankien työtoimintaan ja työllistämiseen
- työvalmennukseen
- satunnaisen työkokeilun ja palkkatukityöpaikkoja järjestämiseen pitkäaikaistyöttömille sekä kunnan velvoitetöyöllistämisen piirissä oleville henkilöille Helsingin kaupungin vuosittaisen työllistämislinjauksen puitteissa

Tässä palvelukuvauksessa keskitytään kahden ensimmäisen palvelun järjestämiseen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelut palvelukokonaisuuden hallinnoimilla liikuntapaikkojen alueilla. Asiakkaat saavat myös työvalmennusta työtehtävien yhteydessä ja yksilöohjauksessa.

Avotyötoiminnassa on vuosittain 500 eri asiakasta. Toiminnassa kuntouttavan työtoiminnan osuus on suurinta, vähintään 70 % koko asiakasmäärästä. Tämä asettaa työtoiminnan järjestämiselle rajoitteita, sillä kuntouttavassa työtoiminnassa olevat ovat pitkään työttömänä olleita henkilöitä, joiden työttömyyden taustalla on todettu olevan työhön etenemisen tai siinä pysymisen esteitä. Niitä ovat mm. vähäinen koulutus, puutteellinen työkokemus, kuntoutuminen sairaudesta tai pysyvä toimintaan vaikuttava vamma tai sairaus. Rakennus- ja kiinteistöryhmien osuus Avotyötoiminnan kuntouttavasta työtoiminnasta on noin 150 henkilöä/vuosi.

Avotyötoiminta järjestää rakennus- ja kiinteistöryhmiin ammattitaitoiset, tehtävään soveltuvat ja kokemusta omaavat työnjohtajat, jotka toimivat ryhmiensä operatiivisina esimiehinä. Ryhmien johtaminen vaatii kykyä ohjata ja johtaa ryhmän työskentelyä sekä hyviä vuorovaikutustaitoja ja kykyä tulla toimeen erilaisten ja eritaustaisten ihmisten kanssa. Lisävaativuutta työhön tuo asiakkaiden suuri vaihtuvuus, joka määrittää pitkälti ryhmien tuotannollisen työn kapasiteettia ja tuloksia. Vaihtuvuutta on kulloisenkin ajanjakson ja päivittäisessä asiakkaiden määrässä, kuin myös yksilöllisen tuen ja ohjauksen tarpeissa.

Kunkin työnjohtajan alaisuudessa työskentelee 10 -15 työ- ja toimintakyvyiltään eritasoista henkilöä. Päivittäisen toiminnan organisoinnin lisäksi työnjohtajat tekevät yhteistyötä työkohteita järjestävän Liikuntapaikkojen esimiesten kanssa sopien aikatauluista ja suoritettavista tehtävistä sekä huolehtivat asiakkaiden perehdytyksestä tehtäviin ja työturvalliseen toimintatapaan. Työnjohtajien rooli edellyttää lisäksi kykyä kokonaisvaltaiseen myötäelämiseen ja monesti asiakkaidensa tukemiseen elämän kaikilla osa-alueilla. Oman reunaehdon ryhmien koolle asettavat työmaakohteiden sosiaalitoimien riittävyys, työmaakohteiden välillä liikkuminen, sekä asiakasohjauksessa tapahtuvat Avotyötoiminnasta riippumattomat vaihtelut ja hetkittäin työtoimintaan soveltumattomat asiakkaat.

Avotyötoiminnan työmaakohteissa olevat työnjohtajat ovat vakanssilla olevia ja pääsääntöisesti vakituudessa työsuhteessa Helsingin kaupunkiin. Heillä on työnjohtollinen vastuu työpaikan työtehtävien suorittamisesta ja työntekijöiden ja kuntoutujien suoriutumisesta tehtävissään. Työnjohtajat vastaavat kuntoutujien henkilöstöjohtamisesta ja asiakaskohtaisesta työtehtäviin ja asiakkaan sosiaalipalveluun liittyvistä viranomaisyhteistyöstä. Teknisten ryhmien työnjohtajien operatiivisina esimiehinä toimii kaksi vastaavaa työnjohtajaa, joilla molemmilla on teknisen alan koulutus ja pitkä työkokemus alan tehtävistä sekä henkilöstöjohtamisesta. Vakituista henkilökuntaa täydentämään palkataan vuosittain 10–15 määräaikaista työntekijää, jotka sijaistavat työnjohtajia ja tukevat operatiivisen toiminnan päivittäistä organisointia ja järjestämistä. Lisäksi työnjohtajalla voi olla tukenaan ammattityöntekijöitä, jotka ovat määräaikaisessa palkkatukityösuhteessa Helsingin kaupungin kanssa. Avotyötoiminnan muita työtoimintaan liittyviä yhteistyötahoja ovat Helsingin kaupungin kotihoito ja vanhustalpalvelut sekä kaupunkiympäristön toimiala.

2. Avotyötoimintaa ohjaava lainsäädäntö

2.2 Kuntouttava työtoiminta (L189/2001) on kuntaa velvoittava lakisääteinen tehtävä

Kuntouttava työtoiminta perustuu lakiin (L189/2001). Sen mukaan kuntouttava työtoiminta on sosiaalipalvelua pitkään työttömänä olleille henkilöille, joiden työttömyyden taustalla on aktivointisuunnitelman tekemisen vaiheessa todettu olevan sosiaali-, terveys- ja tai kuntoutuspalvelujen tarvetta. Työtoiminnan aloittaminen perustuu sosiaalitoimen viranomaispäätökseen ja kuntoutujan toimeentulo työtoiminnan aikana on Kelan maksama työmarkkinatuki sekä 9 euron veroton kulukorvaus. Kunta maksaa työtoiminnan ajalta asiakkaan matkakortin ja tarvittavat työvaatteet. Kuntoutuja ei ole palkkatyösuhteessa eikä hänellä ole oikeutta työterveyshuoltoon.

Kuntouttava työtoiminta sovitetaan henkilön työ- ja toimintakyvyn sekä osaamisen mukaan. Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään 3–24 kuukauden ajalle, yleensä 3 kk mittaisina jaksoina kerrallaan. Jakson aikana henkilön tulee osallistua kuntouttavaan työtoimintaan vähintään yhden ja enintään neljän (1–4) päivän aikana kalenteriviikossa. Työtoimintapäivän tulee kestää vähintään neljä ja maksimissaan 8 (4–8) tuntia.

Kuntouttavalla työtoiminnalla pyritään parantamaan siihen osallistuvan henkilön työllistymisen edellytyksiä ja usein myös elämänhallintaa. Pääsääntöisesti kuntouttava työtoiminta yhdistetään osaksi asiakkaan kuntoutuskokonaisuutta. Kuntoutujien asiakasohjausvastuu on lähettävällä taholla, eli Helsingin työllisyyspalvelujen-, aikuissosiaalityön- tai sosiaalisen kuntoutuksen yksikössä. Kuntoutujat ovat sosiaalihuollon asiakkaita ja heidän asiakkuuttaan suojaa sosiaalihuoltolaki (L1301/2014). Käytännössä se tarkoittaa asiakkuuden ja tietojen salaamista ulkopuolisilta (asianmukainen työasu, asiakirjojen säilyttäminen ja vaitiolovelvollisuus).

Lain mukaan kunta voi järjestää kuntouttavan työtoiminnan itse tai yhdessä toisen kunnan kanssa. Kunta voi myös hankkia palvelun toiselta kunnalta, kuntayhtymältä, rekisteröidyltä yhdistykseltä, rekisteröidyltä säätiöltä, valtion virastolta tai rekisteröidyltä uskonnolliselta yhdyskunnalta mutta ei yritykseltä. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta kieltää työtoiminnan järjestämisen yrityksessä.

Helsingin kaupunki on vakuuttanut kuntoutujat työtoiminnan ajaksi.

2.2 Sosiaalihuoltolain mukainen työtoiminta

Sosiaalihuoltolain 27 d ja e § mukainen työtoiminta on kunnan järjestämää työtoimintaa vammaisille tai osatyökykyisille henkilöille. Lain e § mukaisessa työtoiminnassa olevien henkilöiden ensisijainen toimeentulo on eläke, kuntoutustuki tai työttömyysturva ja d § mukaan henkilö on palkkatyösuhteessa kuntaan tai kunnan osoittamaan muuhun työnantajatahoon. Avotyötoiminnassa ei ole palkkatyösuhteessa olevia lain piiriin luettavia kuntoutujia.

Sosiaalihuoltolain mukaisessa vammaisten ja osatyökykyisten työtoiminnassa tavoitteet ovat asiakkaiden työelämäosallisuuden mahdollistaminen ja elämänhallinnan tukeminen. Kuntoutujat eivät ole työsuhteessa Helsingin kaupunkiin, mutta Helsingin kaupunki maksaa kuntoutujalle kulukorvausta, bussilipun ja lounaan työtoimintapäivinä. Useimmissa rakennus- ja kiinteistöryhmissä työskentelee muutamia ao. kuntoutujia.

Helsingin kaupunki on vakuuttanut myös sosiaalihuoltolain mukaiset kuntoutujat. Avotyötoiminta vastaa yhdessä sote- ja sosiaalihuollon hallintopalvelujen (toimistopalvelut / toimisto 5) kanssa vakuutukseen liittyvistä käytännöistä ja yhteistyöstä vakuutuslaitoksen kanssa. Tapaturmatilanteita varten on ohje, jonka toimeenpanosta vastataan avotyötoiminnan hallinnossa ja työtoimintapaikan työnjohto omalta osaltaan. Asiakkaat perehdytetään tehtäviinsä ja yleisesti työtoiminnan järjestämisessä ja johtamisessa etusijalla ovat työturvallisuusasiat.

2.3 Omavalvontasuunnitelma

Avotyötoiminnan omavalvontasuunnitelma on nähtävillä kaikissa sen työtoimintapisteissä ja hallinnon toimitilassa osoitteessa Hopeatie 6, 5. krs. 00440 Helsinki. Avotyötoiminta on huomioitu myös muutamissa sille tiloja ja tehtäviä tarjoavien toimijoiden omavalvontasuunnitelmissa.

3. Liikuntapaikat palvelukokonaisuuden rooli rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnan järjestämisessä

Liikuntapalvelut palvelukokonaisuus hallinnoi Helsingin kaupungin liikuntapaikkoja sekä vastaa kyseisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta toiminnan suunnittelun ja toimeenpanon keinoin. Liikuntapaikat huolehtii sisä- ja ulkoliikuntapaikkojen hoitamisesta ja niiden palveluista. Liikuntapaikkojen hoidossa tarvittava rahoitus varmistetaan vuosittain toiminnan suunnittelun yhteydessä. Liikuntapaikkojen alueyksiköt varaavat vuosittain budjettiin määrärahan, jolla taataan liikuntapaikkojen alueilla toimivien Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminta.

Liikuntapalvelut /liikuntapaikat palvelukokonaisuuden varaamalla määrärahalta järjestetään Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmille työmaapalveluita. Nykyisellä rahoitustasolla järjestetään 4 ryhmän toiminta. Koordinointitehtäviin nimetty henkilö varmistaa, että toiminta vastaa tässä palvelukuvauksessa kerrottua tai mitä tästä palvelusta on erikseen sovittu. Lisäksi koordinointitehtäviin kuuluu sopimusten valmistelu ja yhteistyö sekä niiden kehittäminen Avotyötoiminnan sekä liikuntapalvelut/ liikuntapaikat kanssa.

Määrärahasosta huolehtimisen lisäksi liikuntapalvelut/ liikuntapaikat käy läpi Avotyötoiminnan kanssa rakennus- ja kiinteistöryhmien toimintaa, työtehtäviin liittyviä sisältöasioita ja yhteistyön toimivuutta. Työyksiköiden kanssa pidettävissä työmaakokouksissa käsitellään esiin nousseita rakennus- ja kiinteistöryhmien toimintaa liittyviä asioita säännöllisesti.

Liikuntapalvelut/liikuntapaikat kutsuu vuosittain koolle toimialojen (sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala) välisen yhteistyökokouksen Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnan järjestämiseen liittyen talousarvioehdotuksen laatimisvaiheessa helmi-maaliskuussa sekä tarpeen mukaan toisen kokouksen toimintasuunnitelman teon yhteydessä loka-marraskuussa. Liikuntapalvelut/liikuntapaikat huolehtii palveluskuvauksen päivittämisestä yhdessä toimintaan liittyvien toimialojen palveluysiköiden kanssa.

Liikuntapalvelut/ liikuntapaikat ylläpitopalveluiden rahoitustaso pyritään pitämään kuvatulla tasolla, mikä mahdollistaa 4 rakennus- ja kiinteistöryhmän toiminnan. Mikäli rahoitustasossa tapahtuu muutoksia, niistä ilmoitetaan hyvissä ajoin ja käsitellään toimialojen yhteistyökokouksissa.

Liikuntapalvelut palvelukokonaisuus voi myös osallistua rakennus- ja kiinteistöryhmille annettavien uusien tehtäväkokonaisuuksien ideointiin yhdessä liikuntapaikat ja Avotyötoiminnan kanssa.

4. Liikuntapaikat Avotyötoiminnan työmaapalveluiden sekä työkohteiden ja töiden järjestäjänä

4.1 Työmaapalveluiden järjestäminen

Liikuntapalvelut/liikuntapaikat palvelukokonaisuuden rahoittamien rakennus- ja kiinteistöryhmien tukikohdat pyritään pitämään vakiintuneiksi muodostuneissa kohteissa ja palvelutaso vähintään nykyisellä tasolla. Mikäli ryhmien sijaintipaikkoja on tarve muuttaa, tästä ilmoitetaan hyvissä ajoin Avotyötoiminnan työnjohdolle. Ryhmien sijoittumisesta sekä talvi- ja kesäaikaan tapahtuvista siirroista sopivat Kuvan liikuntapaikkojen aluetiimien esimiehet ja Avotyötoiminnan työnjohtajat.

Liikuntapalvelut/liikuntapaikat järjestää työtoiminnan edellyttämät työmaatukikohdat, toiminnassa tarvittavat työvälineet sekä tarvittavat luvat. Järjestelyjen työnjaosta liikuntapalvelut/liikuntapaikat sopii sisäisesti.

Työmaakohtaisiin palveluihin liittyviä asioita käsitellään Avotyötoiminnan ja liikuntapalvelut/liikuntapaikat välisissä vähintään kaksi kertaa vuodessa järjestettävissä yhteistyökokouksissa.

Materiaalihankinnat tehdään tarpeen mukaan liikuntapaikkojen lukuun,

4.2 Liikuntapaikat työmaakohteiden ja töiden järjestäjänä

Liikuntapalvelut ja sen alueyksiköt Helsingin alueilla toimivien rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnassa on osoittaa konkreettiset työkohteet ja suoritettavat tehtävät ryhmille, joiden työmaakohtaiset kulut (3 ryhmää) sisältyvät palvelusopimukseen. Työtehtävien sopimiseksi Liikuntapaikat on nimennyt kullekin Avotyötoiminnan työnjohtajalle yhteyshenkilön, jonka kanssa suoritettavista työtehtävistä, noudatettavista oheista ja toimintaperiaatteista sovitaan. Yhteyshenkilö seuraa töiden etenemistä ja lopputulosta, antaa palautetta ja toimii Avotyötoiminnan työnjohtajien ammatillisena tukena, mutta ei osallistu ryhmien työnjohtoon.

Lisäksi liikuntapaikat nimeää toimintojen koordinoinnista ja kehittämisestä vastaavan henkilön. Koordinointitehtäviin kuuluvat mm. alueellisten vastuuhenkilöiden tai nimettyjen yhteyshenkilöiden perehdyttäminen sovittuihin asioihin ja varmistaminen, että sovitun mukaan toimitaan. Lisäksi koordinoointitehtäviin kuuluu sopimusten valmistelu ja yhteistyö sekä niiden kehittäminen Sotepen Avotyötoiminnan sekä liikuntapaikkojen alueyksiköiden kanssa. Nimetyistä vastuuhenkilöitä laaditaan lista yhteystietoineen. Listaa päivitetään säännöllisesti ja tarvittaessa mahdollisista muutoksista on kerrottava ennakoivasti.

Liikuntapaikat ja Avotyötoiminta päättävät yhdessä rakennus- ja kiinteistöryhmille annettavista tehtävistä, eli millä alueilla ja mitä tehtäviä. Ryhmille annettavien työtehtävien tulee olla mielekkäitä, aidossa työympäristössä suoritettavia ja työelämästä syrjään joutuneille kuntoutujille vaativuusasteeltaan soveltuvia, sekä fyysiseltä tasoltaan vaihtelevia. Avotyötoiminnan työnjohto on velvollinen kertomaan Liikuntapaikoille, mikäli osoitetut työtehtävät eivät sovellu ryhmille. Suoritettavaksi annettujen töiden ja tehtävien tekeminen eivät saa edellyttää ammatillista tai kokemuksellista osaamista eikä erikoistyövälineiden käytön hallintaa muussa kuin erityistapauksissa. Silloin työvälineiden käyttöönotossa käytetään harkintaa ryhmän tehtävien ja siinä työskentelevien henkilöiden taitojen mukaan. Töiden tekemisen tavoitteina ovat onnistumisen kokemukset, sekä tunne saada tehdä tarpeellista ja arvostettavaa työtä, josta syntyy lisäarvoa kaikille Helsingin alueella liikkuville ja siellä asuville.

Pääasiallinen vastuu liikuntapaikkojen peruskorjaustarpeen määrittelystä on ylläpitoyksikön tiimiesimiehellä. Töiden toimeksiannot ohjautuvat alueiden tiimiesimiesten kautta. On toivottavaa, että liikuntapaikkojen alueyksiköissä työskentelevä henkilöstö otetaan mukaan ideoimaan ja määrittelemään kuntoutujille annettavia työtehtäviä. Haasteellisia tehtäviä pyritään löytämään mm. käsityövaltaisista tehtäväkokonaisuuksista.

Avotyötoiminnan kuntoutujat eivät ole työtehtäviä suorittaessaan liikuntapaikkojen työnjohdon alaisuudessa. Työn johtamisesta ja kuntoutujista, sekä muista työhön osallistuvista työntekijöistä vastaavat Avotyötoiminnan työnjohtajat. Työtehtävien toteutuksessa noudatetaan kaikkia samoja ohjeita, jotka koskevat liikuntapaikkoja työturvallisuuden noudattamiseen, vaarojen arviointiin ja tunnistamiseen sekä uhka-, väkivalta- ja ilkivalta ohjeistukseen liittyen. Liikuntapaikat on velvollinen antamaan kaikki edellä luetellun tyyppiset ohjeistukset ym. aineistot ryhmien työjohdosta vastaaville Sotepen Avotyötoiminnan työnjohtajille.

Työssä käytettävä kalusto ja työvaatteet on kuvattu liitteessä 1 (Liite 1).

4.3 Yhteistyö Avotyötoiminnan ja liikuntapaikkojen alueyksiköiden välillä

Liikuntapaikkojen koordinoituvastuuhenkilö ja tarpeen mukaan työnjohdon edustajat sekä Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Avotyötoiminta tapaavat vähintään kaksi kertaa vuodessa esim. ennen kesä/talvikauden vaihtumista. Kokouksissa käydään läpi rakennus- ja kiinteistöryhmien operatiiviseen toimintaan liittyen esim. seuraavia asioita:

- yhteistyöhenkilöiden yhteystietojen päivitys
- työmaapalveluiden järjestämiseen liittyvät asiat (työmaatukikohtien sijainti, yms. asiat)
- työturvallisuuteen liittyvät asiat (sisältäen työturvallisuuteen liittyvä koulutus)
- vaarojen arviointiin ja tunnistamiseen liittyvät asiat
- tehtävien perehdytykseen liittyvät asiat
- Avotyötoiminnan työnjohdon koulutustarve (mm. vuorovaikutus- ja turvallisuuskoulutukset)
- työtehtävien anto ja käytännöistä sopiminen (työkohteet, soveltuvat tehtävät)
- käydään läpi edellisenä kautena mahdollisesti toteutuneet uhka-, väkivalta- ja työtapaturmiin liittyvät tilanteet
- käydään läpi edellisenä kautena mahdollisesti tapahtuneet ilkivalta ja vahingontekotilanteet sekä itse kolmansille osapuolille aiheutetut vahingot ja vauriot
- hyväksi osoittautuneet käytännöt
- yhteistyöhön liittyvät kehittämisasiat
 - o työnsuunnittelu – työtehtävistä sopimisen toimitavat
 - o työtehtävien sisältö (haasteellisuus, monipuolisuus, sesonkityöt)
 - o töiden vastaanottokäytännöt yms.
- työkohteista sopimiseen liittyvät toimintatavat

Avotyötoiminnan yksikkö kutsuu kokoukset koolle. Kokouksista laaditaan muistiot, jotka lähetetään tiedoksi liikuntapaikat -yhteyshenkilöille.

5. Työturvallisuus, vaadittavat luvat ja koulutukset

Työtoimintakohteissa korostuu erityinen työturvallisuuden vaatimus. Kaikissa työtoimintapaikoissa noudatetaan työsuojelulakia ja kaupungin turvallisuusohjeita.

Kuntoutujille tapahtuvista työtapaturmista tai vaaratilanteista ei raportoida työsuojelupakkiin vaan tapaturmat käsitellään tapauskohtaisesti työtapaturmavakuutusprosessin aikana ja mukaan. Läheltä piti –tilanteet ja muut havaitut vaaraa mahdollisesti aiheuttavat tilanteet raportoidaan sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen käyttämään Spro/HaiPro -ohjelmaan. Ohjelma tilastoi tapahtumat ja niiden käsittely läpäisee sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen johtamistasot 1–6.

Kuntoutajat eivät ole tehtäviensä mukaisia ammattilaisia ja useilta puuttuu työkokemus, eli he eivät tunne työntekijän veloitteita ja vastuita. Osalla kuntoutujista on aistivammoja ja neurologisia pulmia, kuten hahmottamisen ja keskittymisen vaikeuksia. Tämän vuoksi perehdytys työtehtäviin ja työelämän pelisääntöihin korostuu työnjohtajien tehtävissä. Ryhmävalmennuksilla tavoitellaan asiakkaiden yhdenmukaista perehdytystä ja ohjautumista oikeisiin kuntoutumistaan edistäviin työtehtäviin. Kaikilla kuntoutuja-asiakkailta on lain mukaan nimetty sosiaali-, terveys- ja tai kuntoutusalan ammatillinen työntekijä, ja työtoimintaa toteutetaan lain mukaisesti laaditun kirjallisen aktivointisuunnitelman tai kuntoutussuunnitelman mukaisesti. Kuntoutuja-asiakkaiden palvelut ja palveluprosessi kirjataan sosiaalipalvelujen käyttämään Apotti-tietojärjestelmään.

Kaikilla työttömillä asiakkailla on ammattilaisen tekemä moniammatillinen palvelutarpeen arviointi – kuntouttavassa työtoiminnassa olevilla aktivointisuunnitelma. Kun siihen kirjataan kuntouttavan työtoiminnan palvelu, se tulee yhdistää laajempaan kuntoutuskokonaisuuteen tai osaksi sosiaali- ja tai terveysterveystarpeita. Suunnitelma arvioidaan säännöllisin väliajoin. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvat kuntoutuja-asiakkaat osallistuvat työttömien terveystarkastuksiin ennen työtoiminnan aloittamista, ellei heillä ole meneillään muu laaja-alainen työ- ja toimintakyvyn selvitys. Usein työtoiminnan asiakkailla on taustalla terveydentilaan liittyneitä selvityksiä ja kuntoutusta, mutta ne eivät ole johtaneet työkyvyttömyyseläkkeeseen. Jos työtoiminnan aikana terveydentilassa tulee muutoksia, jotka vaikuttavat työtoiminnassa jatkamiseen, työtoiminta keskeytetään tutkimusten ajaksi. Avotyötoiminta arvioi tapauskohtaisesti kuntoutujan terveydentilan soveltuvuutta ja riittämistä yhdessä hoitotahon ja asiakkaan kanssa.

Korttikoulutuksista työnjohtajat, määräaikaiset työntekijät ja kuntoutajat suorittavat työtehtävien niin vaatiessa Tulityökortin, Työturvallisuuskortin ja EA1:n.

Tarvittaessa Avotyötoiminta ja liikuntapaikat suunnittelevat ja toteuttavat koulutuksia yhdessä. Avotyötoiminta ehdottavat tarvittavia koulutuksia kohderyhmästä riippuen maksaville ja järjestämisvastuussa oleville tahoille. Kuntoutujien koulutus maksetaan keskitetyistä työllisyysmäärärahoista, joiden käytöstä päättää kaupunginkanslia.

Avotyötoiminta käyttää soveltuvin osin liikuntapaikkojen laatimaa ja ylläpitämää turvallisuusmateriaalia. Havaituissa ilkeillä tilanteilla noudatetaan Ilkeillä tilanteilla ja vahingonteot -ohjetta.

Lisäksi Avotyötoiminta käyttää ja päivittää omavalvontasuunnitelmaa. Vastaava työnjohtaja yhdessä työnjohtajien kanssa tekevät jatkuvaa havainnointia ja tarvittaessa työturvallisuuspuutteisiin puututaan välittömästi.

Työsuojeluparit noudattavat voimassa olevaa kaupungin ohjetta mm. turvallisuuskävelyistä ja dokumentoi niistä ohjeistuksen mukaisesti. Avotyötoiminnan työsuhteisten työntekijöiden työtapaturmista ja työturvallisuuspoikkeamista tehdään ilmoitus Työsuojelupakkiin.

Kaikki Avotyötoiminnan liikuntapaikoille tehdyssä työssä sattuneista työtapaturmista ja työturvallisuuspoikkeamista on toimitettava koontiluettelo ilman henkilötietoja määräväleihin vähintään kerran vuodessa myös Liikuntapaikkojen koordinaattorille tietoon, jotta niiden vaikutukset voidaan huomioida turvallisuussuunnittelussa. Sellaiset työturvallisuuspoikkeamat ja työtapaturmat, jotka vaativat liikuntapaikoilta välittömiä toimenpiteitä on toimitettava välittömästi alueellisten vastuuhenkilöiden tietoon.

Avotyötoiminnassa on käytössä kaupungin varhaisen tuen ja paluun tuen -mallit VATU ja PATU. Työnjohtajat käyvät kuukausittain esimies- alaiskeskustelun operatiivisen johdon kanssa.

6. Toimialojen väliset yhteistyökäytännöt ja toiminnan seuranta

Avotyötoiminta tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin eri toimialojen ja toimijoiden kanssa, tavoitteena yhdistää voimavaroja rakentavasti niin, että työtoiminnan järjestämisestä tulee koko kaupungin yhteinen tavoite ja tehtävä. Käytännössä se tarkoittaa työtehtävien vaihtamista tiloihin ja laitteisiin niin, että viimesijaiset hyötyjät ovat kuntoutujat ja kaupungin asukkaat. Avotyötoiminnan käytössä olevaan budjettiin ei ole varattu ryhmien toimitilakuluja eikä työvälineiden hankintamenoja.

Avotyötoiminta on laatinut työtoimintapaikkakohtaiset kuvaukset toiminnastaan. Sen tavoitteena on toimia ja selkeyttää yhteistyötä ja toiminnan kehittämistä yhteistyökumppaneita varten. Samalla kuvauksilla varmistetaan se, että kaupungin yksityistämislinjausten seurauksena palvelujen yritysmuotoisessa tuotannossa ei tehdä entisenlaisia tuotannon tukitoita kuntouttavana työtoimintana eikä minään muuna kaupungin maksamana sosiaalipalveluna, joka antaisi aiheetonta etua kaupungin yrityksille markkinaehtoisessa kilpailutilanteessa. Kuntouttavan työtoiminnan laki kieltää kuntouttavan työtoiminnan järjestämisen yrityksessä (L189/2001).

7. Toimialojen vastuuhenkilöt ja palvelukuvauksen tarkoitus

Tällä palvelukuvauksella varmistetaan toimialojen roolit, vastuut ja toiminnan sujuvuus liittyen Avotyötoiminnan rakennus- ja kiinteistöryhmien toiminnan järjestämisessä.

Työtehtäviin ja operatiiviseen johtamiseen liittyvissä asioissa yhteyshenkilöt ovat rakennus- ja kiinteistöryhmien vastaava työnjohtaja ja liikuntapaikkojen alueyksiköiden päälliköt tai alueyksiköistä erikseen nimetyt henkilöt. Koordinoitavien tehtävien yhteyshenkilönä toimii koordinoitavastuuseen nimetty henkilö.

Hallinnollisissa ja kuntoutusasiakkaisiin liittyvissä asioissa vastuu- ja yhteyshenkilö on Avotyötoiminnan johtaja. Toiminnan rahoituksesta, palvelukuvauksen päivittämisestä ja yhteistyön ylläpitämisestä huolehtii liikuntapaikat/ alueyksiköt.

Työtehtävien tilaajat huolehtivat Avotyötoiminnan työkohteisiin ja tukikohtiin liittyviä asioiden läpikäymisestä työmaakokouksissa. Työkohteista ja suoritettavista tehtävistä sovitaan liikuntapaikkojen yhteyshenkilöiden kanssa.

Kaikkien kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kohteiden ylläpidosta vastuu on ylläpitoyksiköllä, ja pääasiallinen vastuu liikuntapaikkojen peruskorjaustarpeen määrittelystä on sen tiimiesimiehellä. Ylläpitoyksikköä johtaa yksikön päällikkö.

8. Seuranta

Liikuntapalvelut/Liikuntapaikat kutsuu koolle yhteistyökokouksen vähintään talousarvioesityksen (TAE) valmistelun yhteydessä keväisin ja tarpeen mukaan lisäkokouksia vuoden aikana, mikäli tapahtuu organisatorisia, toimintatapoihin tai rahoitustasoon kohdistuvia muutoksia.

9. Liikuntapalveluiden organisaatio

Liikuntapalveluiden organisaatio.

Avotyötoiminta toimii liikuntapaikkojen alueyksiköissä, joita ovat läntinen, pohjoinen ja itäinen alueyksikkö

Lisäksi Avotyötoiminta toimii lähiliikuntayksikössä, ulkoilualueet ja leirintätiimin kanssa

(helmi.fi kuva organisaatio sivu 4/5)

9.1 liite 1. kalustokuvaus

Laite, tila tai työväline	Kappalemäärä	Kustannuksista vastaa	Muuta

Turvakengät: Työntekijät Kuntoutujat	10 paria 40 paria	Sotepe Sotepe	
Muut työvälineet: pensselit, maalaustelat, hiomakoneet, hioma-välineet, maaliruiskut, sähkösahat, paine- ilmanaulaimet, porakoneet, puukkosahat, kulmahiomakoneet		Rakennustarvikkeet, työkalut, suojaimet hankitaan Kuva/Liikuntapaikat lukuun. Suuremmista ja erikoisemmista kohteista laaditaan kustannusarvio Sotepen työnjohtajan toimesta Kuvan aluetiimin Tiimiesimiehelle.	Työtehtävissä tarvitaan myös erilaisia työtasoja ja telineitä, jotka tarvittaessa vuokrataan Staran vuokraamosta. Samoin harvemmin käytettävät ja kalliimmat koneet vuokrataan Staralta.

9.2 liite 2 Avotyötoiminnan Liikuntapaikkojen alueyksiköt/ ryhmän asiakaspikkamäärä

Kaikkien **Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan Liikuntapaikkojen** toimintaa Sotepen Avotyötoiminnan suuntaan koordinoi **Tiimiesimies**

Ryhmä	Työtehtävät	Toiminta-alue ja sijainti	Avotyötoim./ työnjohtaja	Liikuntapaikat yhteyshenkilö
T15	Liikuntapaikkojen kunnossapito, maalaaminen ja kunnostusrakentaminen	Itäinen alueyksikkö Kontulan aluetiimi, Latokartanon aluetiimi, Liikuntamylyn aluetiimi, Myllypuron aluetiimi, Itäkeskuksen uimahalli		
T17	Liikuntapaikkojen kunnossapito, maalaaminen ja kunnostusrakentaminen	Läntinen alueyksikkö Velodromi, Kisahalli, Eläintarhan kenttä, Ruskeasuo ratsastushalli, Kumpulan urheilupuisto, Uimastadion		

T18	Liikuntapaikkojen kunnossapito, maalaaminen ja kunnostusrakentaminen	Pohjoinen alueyksikkö Pirkkolan liikuntapuiston tiimi, Pukinmäen aluetiimi, Oulunkylän aluetiimi, Talin aluetiimi		
T19	Alueiden kunnossapito, maalaus ja kunnostusrakentamisen työtehtävät	Rastila Camping Rastilian leirintäalue, Ulkoilualueet ja leirintätiimi		

Kulttuuri -ja vapaa-ajan toimiala/ Ylläpito-yksikkö	Vastaa kohteiden ylläpidosta. Pääasiallinen vastuu Liikuntapaikkojen peruskorjaustarpeen määrittelystä	
--	--	--